

Fimmti ár eftir at kríggjó endaði

Í gjár vóru 50 ár liðin, síðani seinni heimsbardagi endaði. Fyri Føroyar, sum vóru hersettar av bretum, var hetta ikki eins stór broyting sum fyri tey lond, sum bein-leiðis vóru rakt av krígunum. Men sjálvsagt vóru hetta merkis- og gleðisdagar fyri føroyingar og ikki minst fyri allar teir bretar, sum vóru í Føroyum.

Niels Juel Arge, sáli hevur við sínum bókum um stríðsárinu ódeyðliggjørt hesa tíðina og hava vit fingið loyvi at prenta brot úr seinasta bindinum undir heitinum "Stríðið endað og fólk koma heim".

Tey fyrstu tíðindini um, at tað leið móti endanum av stríðnum í Europa komu í donsku sendingini hjá BBC tann 4. mai klokkan 20.27.

Í Norðurtýsklandi, Hollandi og Danmark góvu týsku herarnir seg yvir til Montgomery, og klokkan átta morgunin eftir var friður. Tó var Bornholm ikki leys av týskinum og seinni hersett eitt bíl av russum.

Um allan heim vóru hetta gleðiboð, og frøin kendi einki mark. Hjá føroyingum var friðurin ein sannur lætti eftir óttan, sum hevði staðið við hvønn dag í fimm ár.

Um kvøldið 4. mai fóru øll fløgg á Tvøroyri í húnar hátt, og gøtarnar vóru fullar

av fólki. Skótarnir gingu skruðgongu við einum stóru Dannebrog á odda; brennd vóru bál og kyndlar til langt út á náttina, og ringt varð við kirkjuklokkuni.

Morgunin eftir varð aftur ringt við kirkjuklokkuni. Klokkan 12 vórðu handlar-nir afturlættnir, og prestarnir báðir Gulakur Jacobsen og Mejdal prædikaðu í Tvøroyrar kirkju, sum var stúgvandi full av fólki. Nógvir suðuroyingar báðu í Danmark stríðsárinu, og væl av ungdóminum haðani var niðri og fekk sær útbúgving.

Tann 6. mai fóru havnar-fólk í kirkju at lýða á prædikuna hjá Jákupi Joensen, presti, ið talaði um ta stóru

gleði, sum vit nú kendu, tá ið samband kundi fáast aftur við landar, sum høvdu verið útistongdir hiðani í fimm ár.

Tann 7. mai tosaði bretska forsetisráðharrin Winston Churchill í BBC klokkan 15.00. Hann bar tey tíðindi, at nú var endiliga vorðin friður í Europa, men enn vóru tung tøk at lyfta aðrenn japanararnir vóru niðurbard-ir.

Í somu løtu Churchill endaði røðu sína fóru skipini,

sum lógu inni, at gila við sín-um floytum, og luftávaring-arlúrarnir tóku undir. Síðani talaði bretska kongurin George VI til sínar teknar.

Ætlanin var, at stór skruð-gonga skuldi vera í Havn hendan dagin, men tað regn-aði so illa, at hon mátti skjót-ast út til dagin eftir.

Um kvøldið var friur almennur dansur í Sjonleik-arhúsinum, og ljós var í hvørjum vindeyga í Havnini og fyri fyrstu ferð í fimm ár

vóru bankar, sparikassin og nógvir handlar afturlættnir, og Meiaríð sigldi bara fyrra-partsrutuna.

8. mai var so tann stóra skótaskruðgongan við skotskum sekkjapúblas-urum á odda. Havnar Horn-orkestar og GHM spældu, og Havnar Sangfelag sang. Røðarar vóru lögtingsfor-maðurin Thorstein Petersen og skaldið Hans Andrias Djurhuus.

Sigursgongdin við bretska

hermonnunum fór ikki fram fyrr enn sunnudagin 13. mai við skotskum sekkjapúblas-urum á odda. Gingið varð úr Vágs-botni niðan Tórsgøtu til Realskúlan, haðani yvir í Niels Finsens Gøtu og oman á Vaglið, har teir ovastu her-menninir saman við amt-manninum og teimum bretska konslunum heilsaðu skruðgonguni.

Við friðinum fekst aftur samband við teir føroyingar, sum høvdu verið innilestir

Bretska hermenninir biðja fjarvæl

Bretska hersetingarvaldið letur Føroyum tær stóru kanónirnar á skansanum